

Natuurlijk Delfland / Natuurlijk Westland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
NatuurlijkWestland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 142 8 mei 2022

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Wim Kuilman is op 7 mei overleden, hij lag sinds enkele dagen in het Hospice Waddinxveen. Het huidige contactadres is Florijnlaan 100, 2742 LK Waddinxveen
Wim was van 2002 – 2006 onze secretaris en van 2006 – 2009 bestuurslid, actief in het team Educatie en Mossen. Tijdens de kampeerweekeinden hebben we hem als onderhoudende prater ervaren. Wij denken ook aan Simone die Wim enorm zal missen.

Paula Kouwenhoven is op 1 mei overleden. De partner van Jeroen van Schie. De drijvende krachten achter het Arct Cetrum Delft.

De Pelikaansingel in Delft. De straat met de meeste vlaggen op 5 mei?

De Wezeltuin op 5 mei.

Hulp gevraagd!!!!!!

Het vullen van de Nieuwsbrief kost mij, Geert, te veel tijd. Wie wil helpen??????
Bel mij 06 – 33 00 17 42

Willemeijn Poot gaat vanaf nu de Terugblik Waarnemingen vullen., zie de bijlage
Marijke Heijne wil een poging wagen om de Vooruitblik te vullen.

Wie wil de andere rubrieken Terugblik Activiteiten en Tips vullen? Je hoeft zelf niets te verzinnen.

Jaarthema Bos en Struweel Soort van het seizoen:

April – juni: bloeiende struiken

Kijk uit naar bloeiende, fotografeer deze. Stuur deze en eerdere ervaringen met deze stu9ieken op via natuurlijk@delfland@knnv.nl.

Lees ook de [informatiebrief](#) [Klik hier](#)

Week 19: reuzenberenklauwbrigades steken verder

0 Delft: Abtswoudse Bos West, maandagavond

0 Rijswijk: Wilhelminapark, dinsdagavond

0 Delft: TU-wijk, dinsdagavond

0 Pijnacker: Bieslandse Bos, woensdagavond

0 Delft: Abtswoudse Bos Midden, zaterdagmiddag

0 Delft: Abtswoudse Bos Oost, overdag wisselend

Er zijn helpende handen nodig!!!! Meer informatie en opgeven? [Klik hier](#)

Zoek de eikelmuis in Landschapspark Pasgeld!

Stuur ook oude foto's op.

9 mei, 20:00 – 21:30 team Bomen

Melarium, de voortgang wordt doorgesproken.

11 mei, 20:00 – 22:00 uur bestuursvergadering

Hotel de Plataan, Doelenplein 10, Delft

Een ieder is welkom.

14 mei, 14:00 - 16:00 uur, excursie Weidevogels

Tijdens deze excursie gaan we met elkaar naar vogels in de weide kijken en luisteren. Vogels kijken is met elkaar ontdekken, ervaren en leren.

Wat kan je ervaren? We horen en zien de kievit, grutto, tureluur, scholekster en meer.

Deze excursie is **VOL**

15 mei, 8:30 – 11:30 uur, Vogelexcursie Solleveld

Tijdens deze excursie gaan we met elkaar naar vogels in de duinen kijken en luisteren. Vogels kijken is met elkaar ontdekken, ervaren en leren.

We kunnen we horen en zien? De nachtegaal, de roodborsttapuit, de tapuit, scholeksters, aalscholvers, tjiftjaf en meer...

Kosten: € 2 voor een dagkaart Solleveld; beschermers van het Zuid-Hollands landschap krijgen 50% reductie.

Deze excursie is **VOL!!!**

Gierzwaluwen in Westland

De gierzwaluwen zijn onderweg naar Westland

Natuurlijk Westland inventariseert alle plekken waar de gierzwaluw voorkomt. Laten

we samen deze prachtige en nuttige diertjes redden. Want hun leefgebied staat onder druk. Inwoners die in de eigen wijk of dorp mee te helpen met het team Red

de gierzwaluw kunnen zich opgeven via natuurlijkwestland@knnv.nl Er is een handleiding voor het inventariseren aanwezig.

[Klik hier](#)

13 tot en met 15 mei: voorjaarsweekend Landelijke Insectenwerkgroep

In het voorjaar en in de zomer organiseert deze werkgroep een weekeinde, beide op dezelfde plek om de insecten te inventariseren. Dit jaar naar Ellertshaar in Drenthe. Marian, Geert en Anna gaan daar heen. Dus deze Nieuwsbrief komt op maandag 16 mei uit.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Tuintips

Is er iemand die ervaring heeft of je met een ultrasoon geluid katten uit je tuin kunt houden?

Als dat inderdaad werkt dan zouden wij graag weten welk apparaat goed is (ze lopen uiteen van € 18,- tot € 80,-) en of de vogels en vlermuizen er niet door verschrikt worden.

Sterrenhemel

maandag 9 mei

02.21: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de avond en vroege nacht zichtbaar

dinsdag 10 mei

02.24: De Maan staat 3,9° ten noordoosten van Regulus, de helderste ster van het sterrenbeeld Leeuw (+1,4m). De dichtste nadering gebeurt om 02:24, in onze streken op een hoogte van 13° boven de horizon, in het westen. De Maan is voor 60% verlicht.

13.47: Mercurius is stationair in ecliptische lengte. De planeet keert zijn bewegingsrichting langs de ecliptica om en gaat tegen de gangbare richting in bewegen. Voor een binnenplaneet gebeurt dit tussen de grootste oostelijke elongatie en benedenconjunctie.

vrijdag 13 mei

03.00: De Maan bedekt Porrima (γ Virginis), een ster met een helderheid van +2,8m in het sterrenbeeld Maagd. De ster wordt bedekt door de dunne onverlichte rand van de Maan om 03:00 uur. Om 03:47 uur wordt deze weer zichtbaar aan de verlichte maanrand.

zaterdag 14 mei

03.44: De Maan staat 3,6° ten noordoosten van Spica, de helderste ster van het sterrenbeeld Maagd (+1,0m). De dichtste nadering gebeurt om 03:44, in onze streken op 10° hoogte boven de horizon, in het westzuidwesten. De Maan is voor 94% verlicht.

23.37: De Maan bedekt λ Virginis. De ster λ Virginis, een ster van magnitude +4,5 in het sterrenbeeld Maagd, wordt bedekt door de Maan. Om 23:37 wordt de ster bedekt door de zeer dunne onverlichte maanrand en om 00:42 komt deze weer tevoorschijn van achter de verlichte rand.

zondag 15 mei

12.43: Venus is in het aphelium. De afstand van de planeet tot de Zon is op dit moment groter dan gemiddeld: circa 0,728AE, of zo'n 108,939 miljoen km. Vanaf Venus lijkt de Zon circa 1,4 maal zo groot als vanaf de Aarde. De planeet ontvangt door de geringere afstand tot de Zon ongeveer 1,9 maal meer licht en warmte dan de Aarde.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Een gruttoparadijs

Weidevogelbeschermers aan het woord
Auteur(s): Halbe Hettema

Wat is er nodig om de grutto in ons land te behouden?.

Boeren, in coöperatieverband, stemmen hun werk af op het behoud van de grutto, daarbij geholpen door vrijwilligers. Het op de markt brengen van 'gruttozuivel' kwam hier van de grond. Wetenschappers van Rijksuniversiteit Groningen volgen bovendien de grutto's van Idzega om aanbevelingen te kunnen doen voor succesvolle bescherming.

Halbe Hettema volgde decennialang als natuurjournalist de lotgevallen van de grutto.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Tip: gebruik via een routeplanner alleen Thijsseweg 11 en niet Melariumpad 11, je komt dan op de snelweg uit.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Zie de bijlage.

02/05, **zwartkop**, eerste waarneming in het bosplantsoen Kwartelstraat, Tanthof Delft, Ineke van 't Hart

03/05, gehoord in Delft van de flat aan de Mozartlaan in Delft: je hoort hierachter geen **kikkers** meer.

05/05, **veenmol**, 21:45 uur, gehoord, omgeving Melarium, Geert

07/05, eindelijk weer eens een flink aantal **bruine kikkers** aan het kwaken langs Abtswoude ter hoogte van het Abtswoudsepark. Heerlijk geluid, Huub van 't Hart.

TERUGBLIK: Activiteiten

1 mei, 15:00 – 16:30 uur, excursie de Kruithuisweg in het zonnetje

Er is een rondje gelopen station Delft Campus, Motorenweg, kruising Voorhofdreef, Kruithuispad en Delft Campus. We hebben vier zakken met afval in de container van het station kunnen dumpen. Het groen zag er prachtig uit, het was echt lente. Naast de gewone planten zagen we ook: **Bibio anglicus** (een **zwarte vlieg**); **Nesoselandria morio** (**bladwesp**); **Cantharis decipiens** (**wekschildkever**); **voorjaarsshooiwagen**; **bandzweefvlieg**; **vergeten wikke**; **gewone vogelmelk**; **Duitse schorpioenvlieg**; **reuzenberenklauw** (uitgestoken); **Ampedus pomorum** (**kniptor**).

Motorenweg: dit hebben we laten liggen, de gemeente Delft is gewaarschuwd.

A je too, **we hadden pret**

2 mei, 13:00 – 15:00 uur, startbijeenkomst Zwerfafvalbrigade Groene strand Zandmotor

Na een flinke kennismakingsronde waarin de motivatie werd gevraagd (van hekel aan zwerfafval tot goed voor Moeder Aarde) is er een rondje gelopen en zagen witte en zwarte kunststof bolletjes van 2 mm doorsneden. De witte als grondstof voor plastic en de zware wordt bij de waterzuivering gebruikt. Net ontkiemde **zeeraket** was massaal aanwezig op het strand.

Zeeraket

Oorkwal

Natuurbeheer: RBB's, boomgaarden

RBB Abtswoudse Bos Midden

De stal op boomgaard Veelust is geschilderd

2 mei, de gemeente Delft gaat maaien volgens Kleurkeur

Het Delftse Platform Groen is het overleg tussen Natuurlijk Delfland, IVN Delft e.o. en Vogelwacht Delft e.o. Al eerder was het voornemen van de gemeente besproken om volgens de normen van de Stichting Kleurkeur <https://www.vlinderstichting.nl/kleurkeur/> te gaan maaien. Kleurkeur is het keurmerk voor ecologisch beheer van bermen van de Vlinderbescherming en de Stichting Groenkeur. Kleurkeur wordt nu ingevoerd door de gemeente samen met de aannemers in contracten voor 8 jaar. Dit om deze ecologische manier van maaibeheer ook de tijd te geven om effect te krijgen in de vorm voor meer bloemrijke bermen en graslanden. Het personeel van de aannemers wordt gecertificeerd. De Delftse natuurorganisaties worden ingeschakeld bij het beoordelen van de aanwezige bermen en graslanden en bij de monitoring in de loop van het contract. De aannemers krijgen ook de taak om met de wijkbewoners te communiceren. Verder heeft Natuurlijk Delfland positief gereageerd op de wijze waarop de gemeente met de omwonenden in Vogelbuurt Noord in Tanthof de rioleringsrenovatie gaat aanpakken. De nadruk ligt op het herstel van de biodiversiteit door na de renovatie in overleg zoveel mogelijk bomen en struiken terug te planten. Ook krijgen de bewoners de kans om hun eigen voor- en achtertuin meer klimaatadaptief te maken en zelf met voorstellen te komen. Er wordt een nieuwe digitale app ingezet: de Delft Bouwapp. Zie <https://www.delft.nl/wonen/wonen-delft/delftse-wijken/tanthof/nieuw-riool-tanthof-oost>

6 mei, 10 – 12:00 uur, werkochtend kinderboerderij Tanthof

Drie vakken in de bijtuin zijn ontdaan van bijkruid zodat de diverse geplante planten weer zichtbaar werden. Na een tijd moesten we stoppen omdat de bijen begonnen te zwermen. Ook is er van gedachte gewisseld over een workshop Speurtochten voor gezinnen.

2 mei, de gemeente Delft gaat maaien volgens Kleurkeur

Het Platform Groen is het overleg tussen Natuurlijk Delfland, IVN Delft e.o. en Vogelwacht Delft e.o. Al eerder was het voornemen van de gemeente besproken om volgens de normen van de Stichting Kleurkeur

<https://www.vlinderstichting.nl/kleurkeur/> te gaan maaien. Kleurkeur is het keurmerk voor ecologisch beheer van bermen van de Vlinderbescherming en de Stichting Groenkeur. Kleurkeur wordt nu ingevoerd door de gemeente samen met de aannemers in contracten voor 8 jaar. Dit om deze ecologische manier van maaibeheer ook de tijd te geven om effect te krijgen in de vorm voor meer bloemrijke bermen en graslanden. Het personeel van de aannemers wordt gecertificeerd. De Delftse natuurorganisaties worden ingeschakeld bij het beoordelen van de aanwezige bermen en graslanden en bij de monitoring in de loop van het contract. De aannemers krijgen ook de taak om met de wijkbewoners te communiceren.

Verder heeft Natuurlijk Delfland positief gereageerd op de wijze waarop de gemeente met de omwonenden in Vogelbuurt Noord in Tanthof de rioleringsrenovatie gaat aanpakken. De nadruk ligt op het herstel van de biodiversiteit door na de renovatie in overleg zoveel mogelijk bomen en struiken terug te planten. Ook krijgen de bewoners de kans om hun eigen voor- en achtertuin meer klimaatadaptief te maken en zelf met voorstellen te komen. Er wordt een nieuwe digitale app ingezet: de Delft Bouwapp. Zie <https://www.delft.nl/wonen/wonen-delft/delftse-wijken/tanthof/nieuw-riool-tanthof-oost>

2 mei, zangvogels weg uit binnenstad Delft

In het overleg tussen gemeente Delft en de Delftse natuurorganisaties is vastgesteld dat er vrijwel geen zangvogels meer over zijn in de Delftse binnenstad. Zelfs in de groenere delen van de binnenstad als bijvoorbeeld het Agathaplein en de Prinsenhofstuin (zie foto Natuurlijk Delfland) zijn er nauwelijks nog zangvogels te vinden.

2 mei, onderzoek trilveen Tweemolentjesvaart

In het Platform Groen Delft heeft de stadsecoloog Diny Tubbing meegedeeld dat Van der Goes en Groot Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau uit Kwintshoek opdracht heeft gekregen om het waardevolle trilveen in de Tweemolentjesvaart te onderzoeken. Dit trilveen is in Delft het enige onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland en bevat zeldzame planten als **moeraskartelblad** en orchideeënsoorten. De vraag is wat op dit moment de kwaliteit van het trilveen is. Hoog met 6 soorten, midden met 3 tot 5 soorten en laag met minder dan 3 soorten.

2 mei, bouwplannen Jan de Oudepark

Bewonersorganisatie TU Noord en Natuurlijk Delfland werken samen om bouwplannen in de ecologische zone van het Jan de Oudepark in de Wippolder te voorkomen. Op de brief van Natuurlijk Delfland van 2 februari is geen reactie gekomen. Wel zijn in de Commissie Ruimte op 17 februari door GroenLinks en Onafhankelijk Delft vragen gesteld. Wethouder Huijsmans bevestigde dat een projectontwikkelaar de reinwaterkelders had opgekocht en een plan heeft ontwikkeld van dezelfde omvang als de nu bestaande Pauwmolentoren. Zie foto Natuurlijk Delfland. De wethouder beweerde dat het ging om een deel van het terrein waar geen ecologische zone aanwezig zou zijn en verwees naar de Omgevingsvisie. De Bewonersorganisatie TU Noord wil nu van de wethouder middels een WOO-verzoek alle documenten ontvangen inclusief die waarin de meningen van de wethouder en ambtenaren zijn opgenomen. Noot: een WOO-verzoek is gelijk aan een WOB-verzoek maar dan inclusief persoonlijke meningen.

6 mei, 10 – 12:00 uur, werkochtend kinderboerderij Tanthof

Martien, Joz en Nicoline hebben drie vakken in de bijentuin ontdaan van bijkruid zodat diverse geplante planten weer zichtbaar werden. Na een tijd moesten we stoppen omdat de bijen begonnen te zwermen. Ook is er van gedachte gewisseld over een workshop Speurtochten voor gezinnen. Els en Geert hebben een rondje gelopen om de bomen op de Waterspeeltuin te bekijken.

Het verwijderen van bijkruid

Een kruiwagen met bijkruid

7 mei, 14:00 – 16:00 uur, excursie Rhoonse Grienden

De tien deelnemers stonden op tijd paraat bij de ingang van de jachthaven van Rhoon. Vier knotters uit Westland waren hierbij. Zij zagen zeer grote verschillen tussen de knotwilgen hier en in Westland. Prachtig gevormde bomen zagen we en vormden een heerlijke groene oase. Het hoogtepunt was een echtpaar bruine kiekendief die we op een bank gezet hebben bekeken: duikelend, zwevend, in een boom zittend, naar de grond duikend, dichtbij en verder af. Schitterend. Tevreden ging een ieder huiswaarts.

Een groene oase

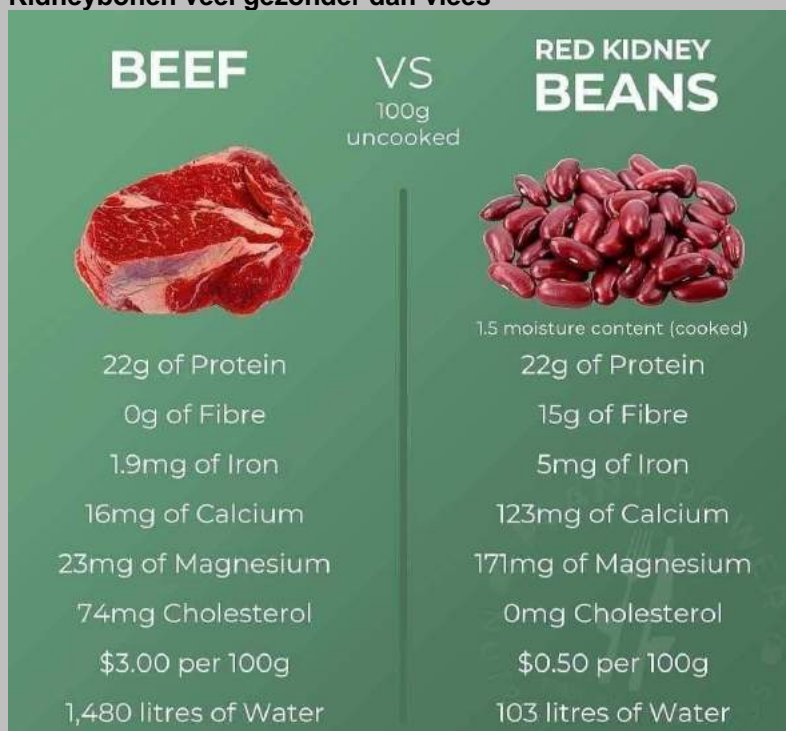
Snijden van een fluitje uit de stengel van fluitenkruid.

TIPS

Slechte waterkwaliteit van Nederland valt te herstellen, maar alleen met strenger beleid
 Alle Nederlandse wateren zijn over het algemeen flink vervuild. Als dat aanhoudt, is er een kans dat sommige bouwactiviteiten door EU-regels in 2027 geen groen licht meer krijgen

[Klik hier](#)

Kidneybonen veel gezonder dan vlees

Diversiteit in bomen en planten is belangrijk voor schonere lucht en minder plagen

[Klik hier](#)

Vergroen je straat met een boomtuintje!

[Klik hier](#)

Zo maak je van je tuin een vlinderparadijs

[Klik hier](#)

Natuur in Almere

De titel van dit boek is misleidend en fout gekozen als je wilt dat ook mensen buiten Almere dit boek gaan lezen. Natuur dichtbij of natuur om je heen, zou een betere titel zijn, want het gaat over de natuur in elke stad of woonplaats en hoe die kan oproepen tot verwondering, inspireert tot het

maken van kunst en tot het op zoek gaan naar meer informatie om nog meer te weten te komen over wat je om je heen ziet en nog beter te gaan kijken, waarna je als een rijker mens verder gaat. Het boek is prachtig vorm gegeven en met QR-codes en leestips, kun je steeds dieper op een onderwerp ingaan.

De integrale wijze waarop verslag wordt gedaan van 'zomaar' een ommetje en het persoonlijke verhaal dat erin zit, maakt dit boek heel bijzonder.

Auteur(s): Richard Bosker, Hanneke Weug

ISBN: 9789090353630

Zes redenen waarom we niet zonder biodiversiteit kunnen

[Klik hier](#)

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.